

Obsah

Předmluva.....	3
Obsah.....	5
1. Úvod.....	9
2. Historie oboru makromolekulární chemie.....	10
3. Základní pojmy z oboru makromolekulární chemie.....	13
3.1 Polymer.....	13
3.2 Oligomer.....	13
3.3 Konstituční jednotka.....	13
3.4 Monomer.....	13
3.5 Polymerizace (polymerace).....	14
3.6 Regulární (pravidelný) polymer.....	14
3.7 Opakující se konstituční jednotka (OKJ).....	14
3.8 Monomerní jednotka (mér).....	14
3.9 Polymerizační stupeň polymerní molekuly (makromolekuly).....	14
4. Nomenklatura polymerů.....	15
4.1 Principy strukturní nomenklatury polymerů.....	15
4.2 Pořadí významnosti heterocyklických subjednotek.....	18
4.3 Pořadí významnosti heteroatomů.....	19
4.4 Pořadí významnosti uhlíkatých cyklů.....	20
4.5 Pořadí významnosti nocyklických uhlíkatých subjednotek (spojek).....	21
4.6 Substituenty na hlavním řetězci OKJ.....	21
4.7 Koncové skupiny polymeru.....	22
4.8 Záměnný nomenklaturní princip.....	22
4.9 Strukturní a procesní názvy běžných polymerů.....	22
Kontrolní úlohy.....	25
5. Chemická a fyzikální struktura polymerů.....	26
5.1 Konstituce makromolekul.....	26
5.2 Konfigurace makromolekul.....	29
5.3 Konformace makromolekul.....	32
5.4 Molární hmotnost polymerů.....	37
5.5 Nadmolekulová struktura polymerů.....	41
5.5.1 Vliv krystalinity na některé vlastnosti polymerů.....	45
Kontrolní úlohy.....	47
6. Termické chování polymerů.....	49
6.1 Teplota skelného přechodu.....	49

6.2 Chování amorfních polymerů nad T_g	52
6.3 Kaučukovitá elasticita polymerů	53
6.4 Termické chování krystalických polymerů	54
6.5 Klasifikace polymerů podle vlastností a odpovídajících aplikací	56
Kontrolní úlohy	57
7. Řetězové polyreakce	59
7.1 Základní principy řetězových polyreakcí	59
7.2 Podmínky polymerizovatelnosti monomerů	60
7.2.1 Chemická podmínka polymerizovatelnosti	60
7.2.2 Kinetické podmínky polymerizovatelnosti a struktura monomeru	60
7.2.3 Termodynamické aspekty polymerizace	63
Kontrolní úlohy	68
7.3 Radikálová polymerizace	69
7.3.1 Iniciační radikálové polymerizace	69
7.3.1.1 Termický rozklad iniciátorů	70
7.3.1.2 Fotoiniciační	73
7.3.1.3 Oxidačně-redukční iniciační	73
7.3.1.4 Termická polymerizace	74
7.3.1.5 Elektrochemická polymerizace	74
7.3.1.6 Polymerizace účinkem záření o vysoké energii	75
7.3.2 Růstová reakce radikálové polymerizace	75
7.3.3 Končení růstu řetězců	76
7.3.4 Přenosové reakce	78
7.3.5 Kinetika radikálové polymerizace	81
7.3.5.1 Kinetika polymerizace při nízkých konverzích monomeru	81
7.3.5.2 Kinetika nestacionární fáze radikálové polymerizace	84
7.3.5.3 Kinetika polymerizace při vyšších konverzích monomeru	85
Kontrolní úlohy	88
7.4 Radikálová kopolymerizace	90
7.4.1 Kopolymerizační rovnice	90
7.4.2 Kopolymerizační parametry a složení kopolymeru	93
7.4.3 Stanovení kopolymerizačních parametrů	96
7.4.4 Složení kopolymerů v závislosti na konverzi monomerů	98
7.4.5 Vliv struktury monomerů na kopolymerizaci	101
7.4.6 Q-e schéma	103
Kontrolní úlohy	105
7.5 Způsoby provádění radikálových polymerizací	107

7.5.1	Polymerizace v monomerní fázi	107
7.5.2	Roztoková polymerizace	108
7.5.3	Suspenzní polymerizace	109
7.5.4	Emulzní polymerizace	109
7.6	Iontové polymerizace	114
7.6.1	Kationtová polymerizace	116
7.6.1.1	Iniciace kationtové polymerizace	116
7.6.1.2	Růstová reakce kationtové polymerizace	118
7.6.1.3	Přenosové reakce a končení růstu	119
7.6.1.4	Kinetika kationtové polymerizace	122
7.6.2	Aniontová polymerizace	124
7.6.2.1	Iniciace aniontové polymerizace	124
7.6.2.2	Růstová reakce aniontové polymerizace	126
7.6.2.3	Končení růstu při aniontové polymerizaci	128
7.6.2.4	Kinetika aniontové polymerizace	129
7.6.2.5	Polymerizace „s přenosem skupiny“	131
7.6.2.6	Iontové kopolymerizace	132
	Kontrolní úlohy	134
7.7	Koordinační polymerizace	136
7.7.1	Zieglerovy-Nattovy katalyzátory	138
7.7.2	Růstová reakce při koordinační polymerizaci	139
7.7.3	Končení růstu Zieglerových-Nattových polymerizací	141
7.7.4	Metallocenové katalyzátory	142
7.7.5	Metatheze	144
	Kontrolní úlohy	145
7.8	Polymerizace cyklických monomerů	146
7.8.1	Mechanismus polymerizace heterocyklických monomerů	148
7.8.1.1	Aniontová polymerizace cyklických monomerů	149
7.8.1.2	Kationtová polymerizace cyklických monomerů	151
	Kontrolní úlohy	152
8.	Stupňovité polyreakce	153
8.1	Základní principy stupňovitých polyreakcí	153
8.2.	Polykondenzace	157
8.2.1	Struktura monomerů a produkty jejich polykondenzace	157
8.2.1.1	Lineární polykondenzace	157
8.2.1.2	Distribuce molárních hmotností produktů lineární polykondenzace	160
8.2.1.3	Nelineární polykondenzace	163

8.2.2	Rovnováha při polykondenzaci	165
8.2.2.1	Výměnné a cyklizační reakce	167
8.2.3	Kinetika polykondenzace	168
8.2.4	Příklady prakticky významných polykondenzačních reakcí	170
8.2.4.1	Polyestery	170
8.2.4.2	Polyamidy	173
8.2.4.3	Polyimidy	174
8.2.4.4	Fenoplasty	174
8.2.4.5	Aminoplasty	177
8.2.4.6	Polysiloxany	178
8.2.4.7	Vybrané typy speciálních polymerů připravovaných polykondenzací	179
8.3	Polyadice	181
8.3.1	Příklady prakticky významných polyadičních reakcí	182
8.3.1.1	Polyurethany	182
8.3.1.2	Epoxidové pryskyřice	183
8.4	Způsoby provádění stupňovitých polyreakcí	186
	Kontrolní úlohy:	188
9.	Chemické reakce polymerů	190
9.1	Polymeranalogické reakce	190
9.1.1	Příklady významných polymeranalogických reakcí	194
9.2	Blokové a roubované kopolymery	198
9.3	Síťování polymerů	200
9.4	Degradace polymeru	204
	Kontrolní úlohy	206
	Literatura	207